

kweken van een soort corpsgeest. De wijdingsklas of 'cours' vormde daarbij het vanzelfsprekende kader. Met het aankweken van die corpsgeest werd eigenlijk al begonnen op het kleinseminarie. Mede om de realisatie van dit streven te vergemakkelijken ging bisschop Van Hooydonk er op 5 oktober 1853 toe over het 'Collegie' van Oudenbosch officieel tot kleinseminarie, dwz tot eerste afdeling van het diocesane seminarie te verheffen, ook al bleef de Franse kostschool naast het seminarie voortbestaan.⁴² Bij Koninklijk Besluit van 8 juni 1854 ging de regering hiermee accoord. Oudenbosch is als zodanig blijven functioneren tot oktober 1878. Op 1 oktober van dat jaar werd een nieuw kleinseminarie geopend op het al eerder genoemde landgoed 'Groot Ypelaar'.⁴³ Dit nieuwe opleidingsinstituut startte met 64 studenten. De herinvoering van een bisschoppelijke hiërarchie betekende voor Warmond een presidentswisseling. Van Vree werd op 4 maart 1853 tot bisschop van Haarlem benoemd. Tot het einde van het studiejaar bleef hij ook nog waarnemend president van Warmond. In oktober 1853 benoemde hij zijn voormalige collega Cornelis van Kints (1803-1870) tot zijn opvolger. Van Kints, die reeds vanaf 1844 als docent op Warmond werkzaam was en daar met uitzondering van de kerkgeschiedenis alle vakken gedoceerd had, toonde zich in elk geval ten opzichte van Van Vree een meegaand persoon. Dat maakte hem bij uitstek geschikt om als president, maar onder het oppergezag van deze eigenzinnige en autoritaire bisschop, leiding te geven aan een ontwikkeling, waarbij Warmond stevig in het Haarlemse diocees verankerd werd. Die ontwikkeling werd vergemakkelijkt door de beslissing van aartsbisschop Zwijsen om ten behoeve van het aartsbisdom een eigen grootseminarie op te richten.⁴⁴

Reeds op 1 februari 1853 – de bisschopsbenoemingen waren toen nog niet geëffectueerd – liet Zwijsen, zij het in indirecte bewoordingen, aan Van Vree weten, dat het aartsbisdom een eigen priesteropleiding moest hebben. Hij was ervan overtuigd, dat alleen zo een geest van saamhorigheid en samenwerking in de Utrechtse zielzorg kon ontstaan. Niet iedereen was het met hem eens. Met name internuntius Belgrado was van oordeel, dat Utrecht en Haarlem beter samen één uitstekend seminarie konden hebben dan dat ieder bisdom een eigen opleiding zou moeten inrichten op gevaar af, dat deze instituten met onvoldoende geschoolde docenten bemand zouden moeten worden, waardoor afbreuk werd gedaan aan de kwaliteit. Zwijsen liet zich echter niet van zijn plannen afbrengen. In de daaropvolgende maanden ging hij eerst op zoek naar een geschikte locatie. Die werd in mei 1854 gevonden in Driebergen-Rijsenburg, niet ver van Utrecht verwijderd en dichtbij de 'Rhijnspoorweg' gelegen. Daar lag een landgoed, 'Sparrendaal' gehe-

42 . Voor de tekst van dit decreet: J.L.M. de Lepper, *a.w.*, 121. Hieruit: ... "Quare declaramus per praesentes Seminarium Dioecesis Bredanae, quod est in Hoeven, in duas sectiones esse divisum, quarum 2a est in Hoeven, 1a vero in Oudenbosch ..."

43 . Zie J.L.M. de Lepper, 'Afscheid van Ypelaar', in: *Analecta van het bisdom Breda* 1967/68, 12-21.

44 . Vgl. hiervoor: G. Abbink, *Honderd jaar Rijsenburg*, z.pl., 1957. Voor dit gedeelte werd ook geput uit: H. Woorts, *Andreas Ignatius Schaepman en de kerkopbouw in het aartsbisdom Utrecht vanaf het herstel van de bisschoppelijke hiërarchie tot aan zijn benoeming tot aartsbisschop van Utrecht 1853-1868*, (ongepubliceerde doctoraalscriptie KTUA), Amsterdam, 1990.